

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อน ที่ได้รับการพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัด โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนก่อนและหลังได้รับการพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัด

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายและนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนก่อนและหลังได้รับการพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัด

ตอนที่ 4 ผลของการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับพฤติกรรมโดยใช้วิธีการ

Time-Out

ตอนที่ 5 สรุปข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองเด็กปัญญาอ่อน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก ผู้ที่ช่วยเหลือเด็ก

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	17	100.00
อายุ		
20-30 ปี	2	11.80
31-40 ปี	13	76.50
41-50 ปี	2	11.80
สถานภาพ		
โสด	5	29.40
คู่	12	70.60
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	8	47.10
มัธยมศึกษา	4	23.50
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	3	17.60
ปริญญาตรีขึ้นไป	2	11.80
อาชีพ		
ค้าขาย	4	23.50
รับจ้าง	2	11.80
งานบ้าน	4	23.50
ไม่ได้ทำงาน	3	17.60
อื่นๆ	4	23.50

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองเด็กปัญญาอ่อน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก ผู้ที่ช่วยดูแลเด็ก (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	6	35.50
5,001 – 10,000 บาท	8	47.10
10,001-20,000 บาท	3	17.60
ความเกี่ยวข้องกับเด็ก		
มารดา	14	82.40
น้ำ/อา	2	11.80
ย่า	1	5.90
ผู้ที่ช่วยดูแลเด็ก		
บิดา	4	23.50
มารดา	2	11.80
อื่นๆ	4	23.50
ไม่มี	7	41.20

จากตารางที่ 1 ผู้ปกครองเด็กปัญญาอ่อน เป็นเพศหญิงทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31- 40 ปี มีสถานภาพคู่ ระดับการศึกษาคือประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,001 – 10,000 บาท ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยเป็นมารดา และ ต้องดูแลเด็กด้วยตนเอง ไม่มีผู้ช่วยเหลือ

ตอนที่ 2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามอายุ เพศ บุตรลำดับที่ ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันและ ปัญหาพฤติกรรมเมื่อโกรธหรือถูกขัดใจ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
4 ปี	7	41.20
5 ปี	6	35.30
6 ปี	4	23.50
เพศ		
ชาย	12	70.50
หญิง	5	29.50
บุตรลำดับที่		
1	8	47.10
2	8	47.10
3	1	5.90
ความสามารถของเด็กปัญญาอ่อน		
สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองบางเรื่อง	15	88.20
ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองทุกเรื่อง	2	11.80
ปัญหาพฤติกรรมของเด็กปัญญาอ่อน เมื่อโกรธหรือถูกขัดใจ		
ร้องกรี๊ด	4	23.50
กระแทบเท้า	1	5.90
ขว้างปา สิ่งของ	2	11.80
ทำร้ายตนเอง	5	29.40
ทำร้ายผู้อื่น	1	5.90
ทำร้ายตนเองและผู้อื่น	1	5.90
ร้องไห้และทำร้ายตนเอง	3	17.60

จากตารางที่ 2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ เป็นเด็กปัญญาอ่อนเพศชาย มีอายุ 4 ปี เป็นบุตรลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 มีความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันได้บางเรื่อง ปัญหาพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อโกรธหรือถูกขัดใจส่วนใหญ่จะทำร้ายตนเอง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนก่อนและหลังได้รับการพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนก่อนและหลังได้รับการพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัด

พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย	7.29	5.28	2.65	2.09	5.192*
ตีหน้าบึ้งตึง	.88	1.80	.35	.79	1.941*
แหวดไม่เป็นมิตร	.59	1.70	.24	.75	1.461
กระตืบเท้า	1.12	2.83	.29	.85	1.692
ลุกลุกกลน	3.06	2.93	1.06	1.09	4.258*
ทำลายสิ่งของ	.65	2.03	.18	.53	1.289
ทำร้ายตนเอง	.59	2.43	.35	1.46	1.000
ทำร้ายผู้อื่น	.88	2.06	.53	.53	1.591
พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา	13.29	8.64	5.71	7.12	4.843*
พูดห้วน	.53	1.59	.18	.53	1.376
ส่งเสียงขู่	5.0	5.81	2.71	3.72	3.404*
เสียงดัง / ร้องกรี๊ด	7.79	7.49	4.24	5.04	2.962*
รวม	21.0	30.6	10.13	15.29	20.974*

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนโดยรวม หลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($t=20.974$) ส่วนพฤติกรรมก้าวร้าวรายชื่อได้แก่ แหวดไม่เป็นมิตร กระตืบเท้า ทำลายสิ่งของ ทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่น

พูดห้วน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากระยะเวลาของการศึกษาน้อยเกินไป โรคของเด็กปัญญาอ่อนแต่ละคนมีความแทรกซ้อนแตกต่างกัน ทำให้แก้ไขปัญหาพฤติกรรมได้ยาก อาจมีปัญหาทางชีววิทยาซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ หรือเด็กบางคนอาจขาดความอบอุ่นจากครอบครัวจึงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อเรียกร้องความสนใจ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

ตอนที่ 4 ผลของการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับพฤติกรรมโดยใช้วิธีการ Time-Out

จากการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมโดยใช้ห้อง Time-Out เพื่อปรับพฤติกรรมเด็กในหอผู้ป่วยเด็กเล็ก พบว่า มีเด็กที่ต้องปรับพฤติกรรมโดยใช้ห้อง Time-Out บำบัดพฤติกรรม จำนวน 4 ราย เป็นชาย 3 ราย หญิง 1 ราย โดยมี 1 รายที่ต้องบำบัดอยู่ในห้อง Time-Out 2 ครั้ง อีก 3 ราย บำบัดในห้อง Time-Out เพียง 1 ครั้ง หลังจากนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ไม่ต้องเข้ารับการบำบัดในห้อง Time-Out อีก

จากการประชุมผู้ปกครองให้ความรู้เรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อบำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กปัญญาอ่อน ได้จัดทำคู่มือการจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้านเพื่อการบำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กสำหรับผู้ปกครอง และจัดทำแบบบันทึกการจัดสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ขณะอยู่ที่บ้าน จัดทำเครื่องดนตรีง่ายๆ ให้กับผู้ปกครอง ผู้ปกครองได้ปฏิบัติตามคู่มือฯ และบันทึกการจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้านและพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก พบว่า มีผู้ปกครองจำนวน 7 คน ที่จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านโดยจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ จัดบ้านให้โล่งเพื่อให้อากาศถ่ายเท จัดสิ่งของที่จะเป็นอันตรายให้พ้นมือเด็ก จัดสิ่งของให้เป็นระเบียบไม่ให้เกิดขวางทางเดินของเด็ก ผู้ปกครองรายอื่นๆ ได้ปรับการจัดอุปกรณ์ในบ้านให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก ได้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กในเรื่อง การทำอาหาร เล่านิทานให้เด็กฟังทุกวัน การเล่นดนตรีกับเด็ก การปรบมือเป็นจังหวะดนตรี การเล่นเกมกับเด็ก เช่น เกมเก็บสิ่งของ เกมเตะลูกบอล ได้นำเด็กไปทัศนศึกษาออกสถานที่เป็นต้น

ตอนที่ 5 สรุปข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากกลุ่มทดลอง

จากการทดลองใช้การพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัดต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อน ในหอผู้ป่วยเด็กเล็ก 2 เป็นเวลา 2 สัปดาห์ บุคลากรในหอผู้ป่วยได้ให้ความร่วมมือการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นอย่างดี โดยดูแลอากาศให้ถ่ายเท จัดห้องบำบัดให้มีแสงสว่างที่เหมาะสม ควบคุมเสียงไม่ให้รบกวนเด็ก

สรุปข้อคิดเห็นของบุคลากรที่ใช้การพยาบาลที่เน้นสิ่งแวดล้อมบำบัดเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กปัญญาอ่อน

สิ่งที่ได้จากการทดลอง

1. เป็นโครงการที่ทำให้พยาบาลได้พัฒนาตนเอง ทำให้ได้คิดและมองการปฏิบัติของตนเอง ว่าตนเองปฏิบัติอะไรและจะต้องทำอะไรเพิ่มเติม เพื่อให้งานมีการพัฒนา
2. ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม ทั้งจากการประชุม และจากคู่มือการปฏิบัติ ทำให้เข้าใจและปฏิบัติตามได้ง่าย
3. เป็นการนำสิ่งที่ปฏิบัติอยู่แต่อาจไม่ครบถ้วน การมีคู่มือทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ
4. เป็นแนวทางการปฏิบัติที่นำมาใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์ต่อเด็กปัญญาอ่อน
5. ทำให้มีโอกาสจัดสรรพื้นที่ในหอผู้ป่วยเป็นได้ห้อง Time-Out สำหรับใช้บำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อน

สรุปข้อคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปัญญาอ่อน

1. เป็นโครงการที่ดี มีความเหมาะสมกับเด็กปัญญาอ่อน ผู้ปกครองสามารถนำไปปฏิบัติกับเด็กได้จริง
2. มีคู่มือสำหรับผู้ปกครอง ทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติ มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนวิธีการดูแลช่วยเหลือ และการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปัญญาอ่อนมากขึ้น
3. เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงทั้งในขณะที่อยู่ที่สถาบันราชานุกูล และขณะอยู่ที่บ้าน พฤติกรรมบางอย่างคงต้องใช้เวลาบำบัดนานจึงจะได้ผล ผู้ปกครองจะปฏิบัติตามคู่มือที่ให้ต่อไป
4. ได้รู้จักการประดิษฐ์อุปกรณ์คนตรีง่ายๆ จากตัวอย่างที่พยาบาลทำให้ ทำให้มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำอุปกรณ์ให้กับเด็กปัญญาอ่อนโดยไม่ต้องซื้ออุปกรณ์ที่มีราคาแพง และง่ายต่อการเสียหายเมื่อให้เด็กปัญญาอ่อนเล่น

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

1. ระยะเวลาในการทดลองมีจำกัด ควรทดลองให้นานขึ้น เพื่อดูว่าพฤติกรรมก้าวร้าวที่ลดลงจนไม่ปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าว จะใช้เวลานานเท่าไร
2. เด็กปัญญาอ่อนบางคนเข้าร่วมโครงการไม่ครบ เนื่องจากมีความเจ็บป่วย ควรจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้กับเด็กเหล่านั้นด้วย เพื่อให้เด็กได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดีๆ เช่นเด็กคนอื่นหรือถ้าเป็นไปได้ ควรจัดกิจกรรมของโครงการให้ผสมผสานกับงานประจำของหอผู้ป่วย เพื่อให้กิจกรรมได้คงอยู่ต่อไปเนื่องจากเป็น กิจกรรมสามารถปฏิบัติได้ตามจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ ไม่ต้องเพิ่มจำนวนบุคลากร
3. การทดลองครั้งต่อไป ควรจะศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการจัดแสง สี และสิ่งของเครื่องใช้ในหอผู้ป่วยให้เหมาะสมกับเด็กอายุ 3-6 ปี